

Saksframlegg

Styre, utvalg, komité m.m.	Møtedato	Saksnr.
Kommunestyret	24.09.2026	046/26

Saksbeh. NIJO Saksansv. Nina Johansen	Arkiv	Arkivsaknr. 25/9449
---	-------	------------------------

Kommunestyre- og fylkestingsvalget 2027, fastsettelse av valgdager

Vedtak - Kommunestyret - 24.09.2026
enst.

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

Kommunestyre- og fylkestingsvalget 2027 i Råde kommune holdes som endagsvalg, mandag 13.september 2027.
Åpningstider og stemmesteder blir kunngjort senere.

Bakgrunn for saken og historikk:

Kommunaldepartementet orienterte i brev av 16.juni at valgdag for kommune- og fylkestingsvalget 2027 blir mandag 13.september.
Kommunestyret kan i tillegg bestemme at det på ett eller flere steder i kommunen skal holdes valg også søndag 12.september jf. valglovens § 9-2 andre ledd.

Saksopplysninger:

Valget i 2025 ble gjennomført som todagersvalg som tidligere.
I sin evaluering vedtok valgstyret i sak 001/26 (vedlagt) at kommunestyret bør vurdere om det fremdeles er behov for todagersvalg. I tillegg anbefalte valgstyret at det bør sees nærmere på følgende tiltak:

- Omdisponering av ressurser fra valgdagene til forhåndsstemmeperioden og opptelling av forhåndsstemmer.
- Videreføring og utvidelse av løsningen med valgbobil i forhåndsstemmeperioden.
- Tilpasse rutinene for organisering og logistikk i valglokalene ytterligere, i forhold til velgermassen.

- Fortsette å involvere råd for personer med funksjonsnedsettelse i forbindelse med universell utforming av valglokaler.

Bakgrunnen for denne anbefalingen fra valgstyret, var at evalueringen av valget i 2025 viste en tydelig forskyvning av velgermassen fra valgdagene til forhåndsstemmeperioden. Over 60 % av stemmene i Råde kommune ble avgitt i forhåndsstemmeperioden. Det har vært en økende trend i hele landet at stadig flere velgere avgir stemmen i denne perioden.

Valgdeltakelsen i Råde kommune i 2025 var totalt på 81,8 %, og over landsgjennomsnittet.

I forhåndsstemmeperioden 2025 var valgbobilen det mest brukte forhåndsstemmestedet i Råde kommune, med 44 % av forhåndsstemmene.

Nye opptellingskategorier i ny valglov og det store antallet forhåndsstemmer, gjorde at telling av forhåndsstemmer økte arbeidsmengden betydelig på søndagen.

På begge valgdager var det idrettshallene på Spetalen skole og ved Råde ungdomsskole som utgjorde valglokalene. På grunn av at flertallet valgte å stemme i forhåndsstemmeperioden, ble det vesentlig overkapasitet på lokaler og bemanning på valgdagene.

Under valget i 2021 hadde 44.5 % av kommunene todagersvalg. I valget i 2025 var dette redusert til 38 %

Kostnadene ved valg avhenger av behovet for valgutstyr og lokaler, sikkerhetskrav, overtidskostnader under selve valget samt hvilke tiltak som settes inn i forhåndsstemmeperioden.

Høring, forslag til endringer i ny valglov:

Kommunaldepartementet har på vegne av Stortinget sendt ut på høring forslag til endring i valgloven når det gjelder kretsvis opptelling. En endring fra dagens valglov som blant annet innebærer at alle forhåndsstemmer og valgtingstemmer telles opp og fordeles på den stemmekretsen velgeren er manntallsført. Høringsuttalelse er sendt inn av de større kommunene og vil sannsynligvis også bli sendt inn av Valgforum, som er kommunenes talerør når det gjelder den praktiske valggjennomføringen.

Vurdering:

Evalueringen av stortingsvalget i 2025 viste at over 60 % av stemmene i Råde kommune ble avgitt i forhåndsstemmeperioden. Bruken av valgbobil var høy, og erfaringene viste at fleksible og tilgjengelige forhåndsstemmeløsninger i stor grad dekket velgernes behov. Dette bidro til at arbeidsbelastningen og oppmøtet på selve valgdagene ble redusert. Erfaringene fra 2025 viste derfor en betydelig overkapasitet i både lokaler og bemanning på valgdagene.

I tillegg medførte det store antallet forhåndsstemmer og endringer i opptellingskategorier, en økt arbeidsbelastning knyttet til opptelling - særlig på søndagen.

Hvis endringene som nå er foreslått i ny valglov trer i kraft fra valget 2027, kan det ha ytterligere konsekvenser for opptellingen. I praksis vil det bety at alle forhåndsstemmer og valgtingsstemmer skal fordeles på krets, i tillegg til de eksisterende opptellingskategorier. Derfor kan en slik endring komplisere opptellingen ytterligere, noe også departementet understreker i høringsnotatet. I lys av innføring av nye opptellingskategorier, usikkerhet rundt ytterligere endringer knyttet til opptelling og at en stadig mindre andel av velgerne benytter valgdagene, mener kommunedirektøren ressursene ved neste valg bør tilpasses disse forutsetningene.

Todagersvalg kan gi noe økt fleksibilitet for enkelte velgere. Dette hensynet anses imidlertid i stor grad ivare tatt gjennom et godt utviklet forhåndsstemmetilbud, som allerede er blitt benyttet av flertallet av velgerne.

Det er valgstyret som har ansvaret for valggjennomføringen, både i forhåndsstemmeperioden og på valgdagene. På bakgrunn av valgstyrets evaluering og det

som har kommet fram i denne saken, vurderer kommunedirektøren at endagsvalg er den mest hensiktsmessige løsningen for Råde kommune, både med hensyn til ressursbruk, organisering og tilpasning til velgernes faktiske stemmegivning. Dette er også i tråd med utviklingen i majoriteten av kommunene i landet. Involvering av råd for personer med funksjonsnedsettelse bør også inngå i valgarbeidet videre.

Medbestemmelse og konsekvenser for brukerne:

God og riktig tilrettelegging er viktig for at flest mulig velgere skal kunne stemme ved valg.

Møtebehandling:

Behandling i Kommunestyret 24.09.2026:

Vedtak - Kommunestyret - 24.09.2026
enst.

Vedlegg:	Tittel
Dok. dato	
1. 27.04.2026	Evalueringsav stortingvalget 2025
2. 27.04.2026	Evaluerings 2025